

norsk lektorlag

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Oslo, 01. 02. 2012

Økonomisk og faglig verdsetting av sensorenes arbeid.

Vi viser til GNIST-samarbeidet og partenes felles mål om å heve statusen for læreryrkene. Med dette som utgangspunkt ønsker vi å rette oppmerksomhet mot sensorene ved sentralt gitte eksamener. Disse sensorene er en meget viktig gruppe av fagpersoner som til sammen garanterer at skolens sluttvurdering holder høy faglig standard. Sensorenes profesjonelle og økonomiske arbeidsforhold gir tydelige signaler om hvilken verdsetting - eller mangel på verdsetting – man er villig til å gi den delen av skolens undervisningspersonale som tar seg av den krevende oppgaven med sensur. Vi tror at hvis denne gruppen neglisjeres eller nedvurderes, gir det et negativt politisk signal som ikke er forenlig med departementets uttalte mål om å heve statusen for læreryrkene. Det er bred enighet om at i GNISTs indikatorrapport skal både lønn og profesjonelle arbeidsforhold regnes blant de faktorer som viser status. Norsk Lektorlag er inneforstått med at staten ikke er part i tarifforhandlinger om undervisningspersonalets lønns- og arbeidsforhold. Derimot er det Utdanningsdirektoratet som fastsetter lønns- og arbeidsforhold for sensorer:

<http://www.udir.no/Vurdering/Eksamen/Sensorhonorar-ved-sentralt-gitt-skriftlig-eksamen-med-sentral-sensur-i-grunnskole-og-i-videregaende-opplaring/>

Norsk Lektorlag har registrert økende misnøye og redusert vilje blant potensielle sensorer til å påta seg sensoroppdrag de siste årene. Misnøyen dreier seg i hovedsak om a) uryddige arbeids(tids)avtaler b) eksamensordninger som ikke sikrer faglig forsvarlig vurdering c) for dårlig økonomisk kompensasjon. I tillegg kommer dårligere vilkår for dem som påtar seg arbeidet med klagesensur.

Norsk Lektorlag vil med dette be departementet om å gjennomgå arbeidsforholdene for sensorer i videregående skole og grunnskolens ungdomstrinn med tanke på om statusheving er mulig. Vi ber om departementets vurdering av følgende forhold:

I: Lønn

Timesats for sensurering ved sentralt gitte skriftlige eksamener blir i dag beregnet ut fra lønn i stillingskode 0966 Lektor. Timesatsen justeres normalt per 1. mai hvert år og ble i 2011 fastsatt til kr. 290,50. Svært mange av sensorene er lektorer som har hovedfag/mastergrad med 6 års høyere utdanning eller mer og er innplassert i KS' minstelønnsystem i koden for lektorer med tilleggsutdanning. For disse er timelønn for sensorarbeid lavere enn den timelønn de har i sine undervisningsstillinger. Den er også vesentlig lavere enn de satsene staten fastsetter for andre typer konsulenttjenester for staten. Vi nevner to eksempler: I følge Aftenposten 28.01.12 (papirutgaven s. 6) har Justisdepartementet fastsatt timesats for godtgjøring av advokatbistand til kr.925,- per time. I følge avtale mellom Staten ved Kulturdepartementet og kunstneres organisasjoner om kjøp av konsulenttjenester i forbindelse med utsmykking av offentlige bygg ble satsen fastsatt til kr. 500,- per time per 01.07.09 og justeres hvert år.

Å påta seg oppdrag som sensor er frivillig, og oppgaven inngår ikke i arbeidsavtaler med de fylkeskommunale / kommunale skoleeierne. Sensor må selvsagt utføre sensureringsarbeidet i tillegg til og utenom årsverket i sin (eventuelle) undervisningsstilling. Oppgaven utføres som regel på et hjemmekontor med bruk av privat telefon og privat pc og internettforbindelse. Vi mener det derfor er vanskelig å se at sensorarbeid skiller seg ut fra andre typer konsulentoppdrag på en måte som tilsier at godtgjørelsen settes til halvparten eller en tredel av det staten fastsetter for andre typer konsulentoppgaver.

II: Ryddig arbeidsavtale om sensoroppdraget

Ved oppnevning av sensorer ved sentralt gitt skriftlig eksamen blir den enkelte lektor eller lærer spurt om vedkommende er villig til å påta seg oppgaven. Sier vedkommende ja, bekreftes dette med en forpliktende underskrift. Norsk Lektorlag mener at en avtale om et slikt arbeidsforhold også bør inneholde utfyllende informasjon om hvilke betingelser som faktisk gjelder. Blant annet bør dato for den aktuelle eksamen, stipulert antall besvarelser, overslag over antall arbeidstimer og siste frist for utført oppdrag framgå av avtalen. I følge dagens satser for sensur ved sentralt gitt skriftlig eksamen i videregående opplæring med varighet 5 timer beregnes 1 time per fagkode til forarbeid, 26 minutter per besvarelse og totalt 6 timer til etterarbeid. Sensurering i faget norsk vil vanligvis bety ca 200¹ besvarelser, noe som utgjør en arbeidstid på ca. 94 timer. Dersom sensoroppdraget skal utføres i perioden 30. mai til 20. juni, betyr det mer enn 31 timer ekstra kvelds- og helgearbeid per uke. I denne samme perioden har undervisningspersonalet mye arbeid knyttet til standpunktvurdering og avvikling av lokalt gitte eksamener, oppgaver som innenfor en vanlig undervisningsstilling vil innebære 42-timers arbeidsuker. I praksis betyr derfor et sensoroppdrag svært mye kvelds- og helgearbeid med et minimum av fritid i en periode på tre uker. Dette er et argument for å legge eksamen tidligere på året, slik at sensorenes arbeidsmengde kan spres over flere uker. Uklar informasjon om forventet arbeidsmengde og tidsfrister gjør det lite attraktivt å påta seg oppgaven. Tidspunkt og sted for fellessensurmøtet er også viktig, fordi mange sensorer rundt i landet har lang (ubetalt) reisetid for å delta i fellessensuren.

Mange er også usikre på eventuelle rettigheter ved sykemelding, hva som er oppdragsgivers ansvar ved eventuell kansellering av eksamen, om godtgjøringen gir pensjonspoeng og rett til feriepenge osv. Norsk Lektorlag ber derfor departementet utarbeide en standardkontrakt for sensoroppdrag der samlede opplysninger om sensors plikter, rettigheter og godtgjøring inngår, og der oppdragsgivers rolle og plikter også framgår.

¹ Vi gjør oppmerksom på at de fleste sensorer ønsker såpass mange besvarelser når de først tar på seg jobben. Sluttsammen for godtgjørelsen må opp på et visst nivå for at det i det hele tatt skal være bryet verdt å sette seg inn i oppgavene og delta på sensorskolering, fellessensur osv.

III: Kompetansekrav til sensorer og profesjonell anerkjennelse

For noen år tilbake fantes, muligens uskrevne, regler for hvem som kunne være sensor. Oppgaven hadde høy faglig prestisje, og bare undervisningspersonale som hadde både solid formell kompetanse i faget og dokumentert undervisningserfaring i faget (fagkoden), kunne oppnevnes som sensor. Vanligvis måtte vedkommende ha fulgt 3 elevkull fram til eksamen, slik at norsksensorene ofte hadde 9 års undervisningserfaring før de ble betrodd oppgaven. Det var også en selvfølge at sensorene hadde fersk undervisningserfaring i faget og den aktuelle læreplanen. Dessverre ser vi nå en tendens til at problemer med å skaffe nok sensorer, ”løses” ved å gi oppgaven til personer med svakere faglig kompetanse eller manglende undervisningserfaring eller som har sluttet å undervise for flere år siden. Norsk Lektorlag ber departementet vurdere om det bør stilles klarere, nasjonale krav til sensorene. I tillegg vil vi foreslå at sensorskolering og sensureringsarbeid blir satt i system som en (frivillig) form for spesialisering og faglig karrierevei. Den myndighet som har ansvaret for eksamen, og som inngår arbeidsavtaler med sensorene, bør også sørge for at sensorene etter gjennomført oppdrag får tilsendt en attest som viser dette.

Norsk Lektorlag ser også behov for en gjennomgang av arbeidsbetingelsene for sensorer ved lokalt gitte muntlige eksamener for elever og privatister. Også her ser vi økende problemer med å skaffe sensorer på grunn av uryddige arbeidsbetingelser og lav økonomisk kompensasjon. Vi håper at en gjennomgang på sentralt nivå kan vise vei for lokale skoleeiere. Norsk Lektorlag mener at nettopp usynliggjøringen av det spesialiserte og krevende arbeidet som sensorene yter, er en del av skolens lavstatusproblematikk, og vi håper at dette kan rettes på. Vi bidrar gjerne med innspill til løsninger dersom departementet ønsker et møte om saken.

Med vennlig hilsen

Gro Elisabeth Paulsen
Leder
Norsk Lektorlag